

A Kúria

mint másodfokú bíróság

végzése

Az ügy száma: Gf.VI.30.037/2024/5.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: cég1 (cím1)

A felperes képviselője: Imre Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd)

Az alperesek: cég2 (cím3) I. rendű

cég3 (cím4) II. rendű

Az I. és II. rendű alperes képviselője: Dr. Szabó Gyula Ákos ügyvéd (cím5)

Az eljárás tárgya: csatlakozó fellebbezést visszautasító végzés elleni fellebbezés

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

A fellebbezéssel támadott végzést hozó bíróság neve és határozatának száma:

Szegedi Ítéltábla, Gf.III.30.178/2023/7. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria az ítéletábra végzését helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes 294.674 (kétszázkilencvennégy-hatszázhetvennégy) forint fellebbezési eljárás illeték visszatérítését kérheti az adóhatóságtól.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes módosított keresetében elsődlegesen kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest 50.322.480 forint és járulékai, a II. rendű alperest 53.035.200 forint és járulékai megfizetésére. Másodlagosan és – eltérő érvényesíteni kívánt jog megjelölése miatt – harmadlagosan az I. rendű alperest 40.050.000 forint és járulékai, a II. rendű alperest 45.000.000 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni. Érvényesíteni kívánt jogként az elsődleges kereseti kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:1. § (1) bekezdését, a 6:405. §-át, 6:406. §-át, 6:193. § (1)-(3) bekezdéseit, 6:197. § (1) bekezdését, 6:198. § (1) és (2) bekezdését, 6:215. § (1) bekezdését, 6:26. §-át, 6:42. § (1) és (2) bekezdését, 6:58. §-át és 6:153. §-át, másodlagos kereseti kérelmében a Ptk. 1:4. §(1) és (2) bekezdését, 6:127. § (1) bekezdését és 6:587. §-át, harmadlagos kereseti kérelmében a Ptk. 1:4. § (1) és (2) bekezdését, 6:127. § (1) bekezdését, 6:519. §-át és 6:522. § (1) bekezdését jelölte meg.

[2] A Szegedi Törvényszék ítéletében az I. rendű alperessel szemben előterjesztett elsődleges és másodlagos kereseti kérelmet alaptalannak, míg a harmadlagos kereseti kérelmet megalapozottnak találta és annak megfelelően marasztalta. A II. rendű alperessel szemben az elsődlegesen előterjesztett keresetet találta megalapozottnak és az alapján marasztalta.

[3] A Szegedi Törvényszék ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, annak megváltoztatását kérték akként, hogy a másodfokú bíróság mind az I. rendű, mind a II. rendű alperessel szemben a keresetet utasítsa el. Kérték továbbá, hogy amennyiben a Szegedi Törvényszék ítéletének megváltoztatására nincs lehetőség, akkor azt a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

[4] A fellebbezés kézhezvételét követően a felperes határidőben csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben a Szegedi Törvényszék ítéletének a megváltoztatását kérte arra figyelemmel, hogy álláspontja szerint az I. rendű alperessel szembeni elsődleges kereseti kérelme is megalapozott.

[5] A Szegedi Ítéltábla a Gf.III.30.178/2023/7. számú végzésével a felperes csatlakozó fellebbezését visszautasította. Indokolásában kifejtette, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 372. § (1) bekezdése alapján csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint. Rámutatott arra, hogy csatlakozó fellebbezésnek akkor van helye, ha egy keresettel összefüggésben jut a bíróság arra a következtetésre, hogy az részben alapos, részben alaptalan, így annak részben helyt ad, részben elutasítja, a fellebbezés pedig az erre vonatkozó egyik rendelkezést támadja. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Kúria Gfv.V.30.250/2021/5. számú határozatára. Megállapította, hogy a felperes eshetőleges viszonyban álló, látszólagos tárgyi keresethalmazatban terjesztett elő kereseteket. Kifejtette, hogy látszólagos keresethalmazat esetén a Pp. 173. § (2) bekezdésére figyelemmel a felperesnek több keresete van, de csak egy nyerhet kielégítést. Rámutatott arra, hogy a Pp. 170. § (4) bekezdése alapján a látszólagos keresethalmazatot előterjesztő félnek meg kell jelölnie az elbírálás kért sorrendjét, a bíróság pedig ehhez a sorrendhez kötve van. A Pp. 341. § (3) bekezdése alapján pedig rögzítette, hogy a látszólagos keresethalmazat egyes keresetei önállóan is jogerőképesek, függetlenül attól, hogy az egyes kereseteket a bíróság részítéletben, vagy együttes ítélettel bírálja el. Erre tekintettel, amennyiben az alperesek fellebbezése az ítélet sorrendben előrébb megjelölt, eshetőleges keresetet elbíráló részét nem érinti, abban a részében az elsőfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedik [Pp. 358. § (5) bekezdés], és ezt a részt érintően csatlakozó fellebbezésnek nincsen helye. Hangsúlyozta: a perbeli esetben az alperesek az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű alperessel szembeni harmadlagos kereseti kérelmet megalapozottnak találó részét támadták fellebbezésükkel, míg az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmet elutasító részét nem. Megítélése szerint erre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítélete az I. rendű alperessel szembeni elsődleges és másodlagos kereseti kérelmeket megalapozatlannak találó részében jogerőre emelkedett, ezért az csatlakozó fellebbezéssel nem támadható.

[6] A másodfokú bíróság felperes csatlakozó fellebbezését elutasító végzése ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett kérte, hogy a Kúria utasítsa az ítéltáblát a csatlakozó fellebbezése érdemi elbírálásra.

[7] Állította, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazatban álló keresetek nem tekinthetők egymástól független, önálló kereseteknek, azok vagylagos, eshetőleges viszonyban állnak egymással. Érvelése szerint ő ténylegesen egy keresetnek az elbírálását kérte, az egyes keresetek egymástól függő viszonyban állnak. Állította, hogy a függő viszonyra tekintettel a keresete egységet képez, nincs helye az egyes keresetek körében az eljárás folytatásának, míg a többi esetében a visszautasításnak. A felperes álláspontja szerint ezt az egységes szemléletet támasztja alá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 40. § (2) bekezdése, amely akként rendelkezik, hogy a vagylagos vagy eshetőleges igények esetén az illetéket csak egyszer, annak az igénynek megfelelő mértékben kell megfizetni, amely után a legmagasabb illeték jár. Ezzel szemben hivatkozott az Itv. 40. § (1) bekezdésére, amely úgy rendelkezik, hogy ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni. Utalt a Pp. 21. § (5) bekezdésére is, amely a látszólagos tárgyi keresethalmazatra vonatkozóan úgy rendelkezik, hogy a per tárgyának értéke a legnagyobb értékű követelés, vagy jog értékével egyezik meg.

[8] Mindezek alapján a felperes úgy érvelt, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazat egységére tekintettel az ítéltábla tévesen és a Pp. 358. § (5) bekezdése megsértésével

állapította meg, hogy az elsődleges és másodlagos kereseti kérelme kapcsán beállt a jogerő és a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdése megsértésével utasította vissza csatlakozó fellebbezését.

[9] Hivatkozott arra is, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazatok egységére tekintettel a csatlakozó fellebbezése nem az elsődleges kereseti kérelme szerinti marasztalásra irányult, hanem a harmadlagos kereseti kérelem összegének a megemelésére, mivel az elsődleges kereseti kérelme magába foglalta a másodlagos kereseti kérelmét.

[10] A felperes csatlakozó fellebbezése vonatkozásában az alperesek érdemi előadást nem tettek.

[11] A fellebbezés nem alapos.

[12] A Kúria az ítéletábra döntésével és annak indokaival egyetértett, csupán a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[13] A felperes azt állította, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazatok olyan függő viszonyban állnak egymással, amely miatt nem lehet az egyes kereseti kérelmekről elkülönülten dönteni. Ez pedig azt jelenti, hogy nem lehet az eljárást folytatni és az egyes kereseteket vizsgálni, ha valamely keresetet visszautasítja a bíróság. Ezt a polgári perrendtartásról szól 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) alkalmazása során kialakult gyakorlatot haladta meg a Pp. – az ítéletábra által is hivatkozott – 341. § (3) bekezdésében, amely azt mondja ki, hogy lehetősége van a bíróságnak arra, hogy látszólagos halmazatban álló kereset, vagy keresetek elutasításáról részítélettel is határozzon. Ez a jogszabályhely pedig külön rögzíti, hogy a további kereset vonatkozásában a tárgyalás csak a részítélet jogerőre emelkedése után folytatható. Ennek megfelelően lehetséges az, hogy a látszólagos tárgyi keresethalmazat egyes kereseteiről hozott döntések eltérő időpontban emelkednek jogerőre, így az sem kizárt, hogy amennyiben a keresethalmazatról egységesen, egy ítéletben foglal állást a bíróság, akkor a felek fellebbezésétől függően, beáll a jogerő az egyes keresetek kapcsán abban az esetben, ha az ítéletnek az adott keresetre vonatkozó részét egyik fél sem támadja.

[14] Ettől ellenkező értelmezést nem támaszt alá sem a felperes által hivatkozott Itv. 40. § (2) bekezdése, sem a Pp. 21. § (5) bekezdése. Egyik jogszabályhely sem tartalmaz ugyanis arra vonatkozó tilalmat, hogy látszólagos tárgyi keresethalmazatban álló egyes keresetekről ne lehetne részítélettel határozni, és a fenti jogszabályhelyek értelmezéséből sem következik, hogy az egyes keresetek kapcsán ne állhatna be a jogerő eltérő időpontokban. Erre figyelemmel a perbeli esetben helyesen állapította meg az ítéletábra, hogy fellebbezés hiányában az elsőfokú bíróság ítélete a felperes I. rendű alperessel szembeni elsődleges és másodlagos keresetét elutasító részében jogerőre emelkedett.

[15] Utal arra is a Kúria, hogy a csatlakozó fellebbezés járulékos jellegű jogintézmény. Ezt a járulékosaságot – az ítéletábra által is hivatkozott – Pp. 372. § (1) bekezdése támasztja alá, amelyben a jogalkotó úgy rendelkezik, hogy a csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint. A Pp. 372. § (1) bekezdése alkalmazásában annak van jelentősége, hogy a fellebbezés az elsőfokú ítéletnek melyik részét támadja (BH2023.70. – Kúria Pf.I.24.933/2022/2.).

[16] A felperesnek az az állítása pedig, hogy az ítélet tábla a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdését megsértette, nem értelmezhető. Az ítélet tábla ugyanis még nem az ügy érdemében döntött, végzésével a csatlakozó fellebbezés érdemi vizsgálat nélküli visszautasításáról rendelkezett, mert nem álltak fenn a csatlakozó fellebbezés törvényi előfeltételei. A felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakról sem határozott, az az érdemi elbírálásra tartozó kérdés.

[17] A kifejtetettre tekintettel a Kúria a fellebbezéssel támadott végzést a Pp. 389. §-a folytán alkalmazandó Pp. 386. § (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

[18] Az eljárás az Itv. 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes. Erre tekintettel a felperes az általa megfizetett 294.674 forint eljárási illeték visszatérítését igényelheti az adóhatóságtól. A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy az illeték visszatérítését az adóhatóságtól kérnie kell, elbírálására az adóhatóság rendelkezik hatáskörrel.

[19] A Kúria a kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése és a 391. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[20] A végzés ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[21] 2016. évi CXXX. törvény 372. § (1) bekezdés, 389. §, 386. § (4) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[22] A csatlakozó fellebbezéssel az ítéletnek csak az a része támadható, amelyet a fellebbezés érint.

Budapest, 2024. május 22.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K. bírósági ügyintéző